

Prægraduats forskningsår – a gentle introduction

Den her guide er udarbejdet af medicinstuderende der har lavet forskningsår/prægraduats som en hjælp til andre medicinstuderende.

Guiden er baseret på personlige erfaringer og holdninger, og vi tager derfor ikke ansvar for faktuelle fejl og evt. ændringer indtrådt efterfølgende.

Hvis du er i tvivl om noget administrativt eller fagligt, kontakt da de faglige vejledere eller modulsekretæren/de ansvarlige for Forskningsprofilen. Du er også altid velkommen til at kontakte Sundhedsvidenskabelige Studenterforskere (SSF) på Facebook.

FØR MAN STARTER

Hvad er et prægraduats?

Et prægraduats er et udvidet 5. semester, hvor man har mulighed for at fordybe sig i et projekt samt udgive artikler. Som studerende kan man få et indblik i, hvordan det er at være Ph.D.-studerende og forsker. Et prægraduats er en oplagt mulighed for at lære nogle "basale færdigheder" indenfor forskning, som man ellers først ville tillære sig som færdiguddannet læge, samt tilføje et vigtigt element på sit CV til fremtidige jobsamtaler.

Et prægraduats kan kun skrives på den nuværende forskningsprofil. Tidsmæssigt starter man på 5. semester (altså det næstsidste), hvor man tager kurset "Data management", efter dette kursus går man officielt på orlov i 5 eller 6 måneder, afhængig af om man starter sommer eller vinter. Efter orloven vender man tilbage på 5. semester og skriver sit speciale og følger kurset "Research dissemination". Før prægraduats' start skal man have kontakt til en forskningsenhed samt skrive en protokol – så man tyvstarter lidt på ens forløb.

Hvordan får man et prægraduats?

- Forskerdating: Et arrangement i Klinikbygningen, der afholdes to gange årligt af SSF. Her har forskningsenhederne en stand, hvor man kan komme og høre mere om deres igangværende projekter samt få kontaktinformation.
- Facebook: Flere forskellige forskningsenheder slår stillinger op for ledige kandidatspecialer og prægraduater med jævne mellemrum. *Informationen bliver bl.a. slået op på: Medicin SDU (kandidat) og Medicin SDU (bachelor)*
- Selv opsøge forskningsenheder, du er interesseret i: Efter Forskerdating eller hvis du generelt er interesseret i et speciale kan du skrive til den forskningsansvarlige på afdelingen – lidt som en motiveret ansøgning til et fritidsjob.
- Prægraduats i udlandet: Gennem universitetet er det muligt at lave et prægraduats i udlandet – det kan man høre mere om til informationsmøde for 11. semester ang. profilvalg.

Vejleder

Du får tilknyttet en hovedvejleder og højst sandsynligt også medvejledere til dit projekt. De er dine kontaktpersoner under projektet. Fordelen ved at have flere vejledere tilknyttet projektet er, at de ofte har forskellige kompetencer, både lægefagligt og forskningsrelateret. En fordel er også at nogle er mindre travle end andre, hvilket betyder de kan svare dig hurtigere på mails ☺.

Inden du siger ja til et prægraduat, er det en god idé at mødes med din hovedvejleder, se dem an, forventningsafstemme, og se forskningsenheden an (du skal trods alt arbejde der i et år). Det er en god idé at afstemme forskellige ting med sin hovedvejleder, fx:

- Løn: Du får ikke SU under din orlov, så du skal finde ud af om din vejleder har sørget for penge til udstyr, overhead-omkostninger og din løn. Hvis de ikke har det, ved du at du kan begynde at søge fondsmidler i god tid. (Se mere i følgende afsnit: 'Løn')
- Arbejdstimer: Hvor meget arbejde de forventer at du lægger i projektet (og måske i forskningsenheden), og om du må have et studiejob ved siden af.
- Tilladelser: Har de fået eller søgt tilladelser til dataindsamling hos fx etisk komité eller datatilsynet? Det skal helst være klart til når du skal starte dataindsamling, for det er noget der tager tid at få.
- Publikation: Forventer de at I skal udgive forskningen i en/flere artikler? Den der laver størstedelen af arbejdet på artiklen (fx dataindsamling, analyse, skrivning) er som udgangspunkt førsteforfatter på artiklen – og det vil som udgangspunkt være dig, når du laver prægraduat forskningsprojekt. Men alle har forskellige holdninger til dette, derfor er det vigtigt at aftale på forhånd. Hvis du søger på 'publication ethics' på Google, kan du læse mere om lovgivning og rettigheder på dette område.

Det er nogle af de spørgsmål der kan være relevante at opklare. Et møde forpligter ikke til at sige ja-tak til et projekt – **brug din sunde fornuft** til at se din vejleder, projektet og forskningsenheden an. Brug gerne Facebook til at spørge rundt om andres erfaring med at forske på enheden/afdelingen.

Undervisning

Når du vælger forskningsprofilen, har du obligatorisk undervisning i:

- Data Management som ligger i starten af dit forskningsår, inden din orlov.
- Research Dissemination som ligger i slutningen af 11. semester, efter din orlov.

(Gå ind og læs om det her inde på mitsdu.dk – det har ændret sig i takt med udviklingen af den nye studieordning.)

Det er muligt under dit forskningsår at følge op til 2 PhD-kurser, via PhD-skolen uden beregning. Der er flere kurser at vælge imellem, så snak med din vejleder om hvilke kurser

der giver mening for dit projekt. PhD-skolen vil gerne vide hvilke kurser du påtænker at tage når du ansøger om at få lov til at lave et forskningsår.

Protokol

En protokol fungerer som en retningslinje for, hvad dit projekt skal gå ud på. Du skriver din protokol i samarbejde med din hovedvejleder og evt. medvejledere (afhængigt af deres funktion i projektet), inden man overhovedet starter på projektet.

Protokollen skal bl.a. indeholde en baggrund, et metodeafsnit, hypotese og mål, en tidslinje over forløbet m.m.

Protokollen skal desuden sendes med til PhD-skolen, når du ansøger om at få lov at starte på et forskningsår. Det behøver ikke være den færdige version, men et udkast med alle punkterne helt eller delvist udfyldt vil være godt.

Protokollen skal, ligesom din kommende artikel, rettes igennem mange gange, før den er færdig – så bliv ikke fortvivlet over alle rettelserne fra dine vejledere, men se det som en udfordring og mulighed for forbedring!

Jeg har lavet en aftale med en vejleder – fedt! Hvad så nu?

Hvis man laver prægraduat før 5. semester egentlig burde ligge, ændrer man rækkefølgen af sine semestre: Man kan fx gennemføre 1. og 2. semester, lave sit prægraduat inkl. 5. semester, og herefter tage 3., 4. og 6. semester. Med andre ord bliver 5. semester samt orlovsperioden kilet ind mellem de andre semestre. I sidste ende udvider man kandidaten med ét semester, så hele uddannelsen tager 6½ år (hvis man ellers ikke har haft orlov).

Hvis man vil lave sit prægraduat forskningsår 'før tid' (dvs. før du har færdiggjort 4. semester), skal man lige lave lidt flere krumspring, men det er faktisk ikke så slemt. Det eneste krav er at man har bestået 60 ECTS på kandidaten. Du skal desuden være opmærksom på at du skal tilmelde dig til 5. kandidatsemester næsten et år inden du påbegynder forskningåret, SDU melder ud når der er ved at være tilmeldingsfrist. Jeg selv (Sisse) lavede prægraduat før tid, og her var mit forløb:

Efterår 2020: Forberedelse af projekt og tilmelding til 5 semester.

Forår 2021: 2. semester

Efterår 2021: Data-management + orlov

Forår 2022: Orlov + speciale + research dissemination.

Efterår 2022: 3. semester

Jeg blev dengang vejledt til at:

1. Tilmelde mig 5. semester og forskningsprofilen.

2. Ansøge om prægraduat forskningsår gennem PhD skolen på Sundhedsvidenskab. De har nogle deadlines man kan læse om på deres siden om 'Undergraduate research year':
https://www.sdu.dk/en/forskning/phd/phd_skoler/phdskolensundhedsvidenskab/undergraduate
Derinde kan man også læse om mange andre ting, bl.a. hvordan man søger 'scholarship disbursements' (læs mere under 'Løn'). Den søger man samtidig med indsendelsen af protokol, hvis er du i tvivl, kan du altid skrive til PhD skolen.
3. Når man har fået svar fra PhD-skolen, giver de samtidig besked om at du holder orlov. Uddannelsesjura og registratur får derfor automatisk besked.
4. Tilmelde "data-management", selve specialet og "research dissemination" skal du først tilmelde under din orlov.

Det kan være alt det her har ændret sig til den tid du skal søge. Så, tag fat i en sød faglig vejleder - de ved alt sådan noget!

UNDER PRÆGRADUAT

Løn

Forskningsenheden kan stille nogle penge til rådighed, så du får 10.000 kr. i måneden under orlovsperioden – dvs. 60.000 kr., hvis du har orlov fra studiet i 6 måneder. Du får SU igen, når 5. semester starter.

Hvis din forskningsenhed ikke har søgt midler til din løn, skal du i gang med fondssøgning. Det kan være en lang proces, og da kan man i mellemtiden søge 'scholarship disbursements' gennem PhD skolen, som (midlertidigt) dækker din orlov med 36.000 DK (se forrige afsnit). Disse penge skal dog returneres når du får fondsmidler, og hvis du ikke får fondsmidler, skal du dokumentere overfor SDU at du har søgt (læs: gem dine ansøgninger).

Der findes rigtig mange forskellige fonde man kan søge, så søg bredt og vær kreativ, når det kommer til ansøgningerne.

Eksempler på fonde med legater/skolarstipendier til prægraduat:

- 1: Novo Nordisk Fonden
- 2: OUHs prægraduatpulje
- 3: Fonden af 17-12-1981
- 4: Danmarks Frie Forskningsfond
- 5: SDU har nogle fonde, fx Læge Frk Else Mogensens Fond
- 6: Kræftens bekæmpelse
- 7: Augustinusfonden

Du skal være opmærksom på frister for ansøgninger, hvilke dokumenter der skal sendes med ansøgningen (fx CV, budget), at din hovedvejleder ofte skal være ansøgeren samt alt det, der

står med småt i retningslinjerne for ansøgningen – og selvfølgelig, at dit projekt passer til fonden.

Arbejdsdagen

Det her afsnit varierer fra vejleder til vejleder – derfor er det vigtigt at forventningsafstemme fra start!

Man plejer at få tildelt egen kontorplads med skrivebord og computer et sted på afdelingen. Man kan som udgangspunkt forvente ca. 37 timers arbejdsuge, men det er ofte op til en selv hvordan man vil fordele sin tid over året. Har man travle perioder op til en afleveringsfrist med mere end 37 timer om ugen, kan man altså godt have andre uger med færre timer. Det betyder dog også, du selv skal holde dig i ørerne med dine timer og arbejdsopgaver. Udover forskningsarbejdet deltager man også i lidt mere sociale begivenheder på kontoret: frokostpauser og månedsmøder for forskningsenheden er en oplagt mulighed til at få snakket med de andre, både omkring projekter og arbejdsforhold, men også alt andet, man kan komme i tanke om. Et år er lang tid uden sociale interaktioner, så benyt endelig muligheden!

Hvis man vil have større indblik i, hvordan afdelingen fungerer eller bestemte kliniske procedurer, kan man arrangere nogle uger på afdelingen – lidt som et klinikophold, men uden læringsmål.

Man kan deltage i afdelingens morgenundervisning, der afholdes en gang om ugen (fx onsdagsundervisning på OUH, der findes hos flere forskellige specialer). Der findes en liste over, hvem der holder undervisningen samt emnet, så man fx kan udvælge nogle spændende dage at tage til det.

Man skal desuden også tage højde for, at SDU forventer, man møder op til fx *et infomøde om specialeskrivning*, selvom man har orlov. Infomødet ligger et par måneder efter, man er startet på prægraduatet og varer en times tid: så selvom, man ikke skal afsætte en hel arbejdsdag til det, er det vigtigt at tjekke itslearning med jævne mellemrum!

Artikelskrivning og kandidatspeciale

Ud over ovennævnte undervisning, der tæller for 5 ECTS-point hver, kommer specialet til at tælle for 20 ECTS – på den måde får man samlet de 30 ECTS-point, der er på 5. semester.

Man skal lige være OBS på udfyldning af blanket.sdu.dk med specialets endelige titel, osv, men de fortæller de om på infomøde og specialet. Du skal aflevere specialeblanketten samtidig med de andre fra det semester du skal skrive speciale med, altså ikke sammen med dem der skriver speciale når du påbegynder dit forskningsår. Du kan læse om det på itslearning

Kandidatspecialet struktureres som en videnskabelig artikel til et tidsskrift. Det er super lækkert, da du nok alligevel skal skrive en artikel til publikation, og sparer dobbeltarbejde. Men vær OBS på SDU's retningslinjer for specialet – de overruler tidsskriftets krav! Detaljer

om afleveringsfrister m.m. bliver løbende slået op på itslearning – og ellers er der også udarbejdet en studyguide som til alt andet.

Hvis man gerne vil udgive sit speciale som artikel, skal den efterfølgende tilpasses til det valgte tidsskrifts specifikationer. Hvis du ikke gør det rigtigt fra start, sender de den bare tilbage i ansigtet på dig, så læs deres guidelines med omhu. Som udgangspunkt ønsker de fleste tidsskrifter din artikel opdelt i flere dokumenter – tekst, billeder og tabeller for sig i hver deres dokumenter.

Konferencer

I løbet af forskningsåret, og måske endda lidt efter, er der mulighed for at deltage på konferencer med forskningsenheden (med mindre, de er aflyst pga. COVID-19...). Spørg ind til, hvornår på året de ligger og hvad din rolle skal være – forventer vejlederen at du skal fremlægge noget? Man kan nemlig fremlægge alt fra protokollen til ens færdige resultater, afhængigt af konferencen.

Man kan søge fonde til at dække konferencerne. Det er lidt forskelligt, hvem der lægger ud for fly og hotel (indtil fonden forhåbentligt kan dække udgifterne), så snak endelig med din hovedvejleder om det. Der findes også danske/nordiske konferencer, der varer en enkelt dag – så man skal ikke altid ud og lede efter penge.

SSF afholder en gang hvert halve år et ForskerCup, hvor man kan øve sig i at fremlægge sin forskning for dommerpanel og publikum på 3 minutter. Det er en god mulighed for at øve sin fremlæggelse før konferencen og få feedback fra andre forskere – også er der også en fed præmie på højkant til den bedste præsentation!

Er der nogen arbejdsopgaver, man ikke forventer?

Bare rolig – du bliver hverken kaffe- eller kontorslave for andre på afdelingen (og hvis du gør, så klag til nogen!). Til gengæld kan ens hovedvejleder godt have mange idéer og høje ambitioner på ens vegne. Er man mere end én prægraduatstuderende hos afdelingen i en periode, kan ens hovedvejleder fx foreslå, at man laver et systematisk review sammen. Det betyder både en ekstra (og rigtig god) publikation for afdelingen og jer som studerende, men det betyder også ekstra arbejde for dig. Hvis man er typen der godt kan lide at køre 200 km/t og er overskudsagtigt, er det jo bare bonus at afslutte forskningsåret med flere publikationer. Men man skal også lige huske at mærke efter, og vide at det altid er OK at sige nej tak.

EFTER PRÆGRADUAT

Hvad sker der med mine artikler?

Som nævnt skal artiklen sendes til et udvalgt tidsskrift. Det tager ofte nogle måneder, før tidsskriftet har udført peer review (gennemgang af artiklen og evt. kommentarer/rettelser til det, man har udregnet og beskrevet). Artiklen kan blive afvist uden kommentar, kan blive afvist med (nogle gange lede) kommentarer, kan blive accepteret hvis man redigerer meget i den, eller bare accepteret (du er rimelig boss hvis du klarer det på din første artikel). Peer reviewers kan være alle mulige forskere der engang har publiceret noget i det pågældende tidsskrift som var nogenlunde inden for dit emne. Med andre ord, det kan være alt fra en erfaren professor til en kæphøj forskningsårstuderende (😊😬) som det er lykkedes at publicere. Hvis du altså får en afvisning af artiklen med peer review kommentarer, er det helt op til egen vurdering om du vil implementere dem. Derefter kan du prøve lykken igen i et nyt tidsskrift. Gennemsnitligt siger man, at man bliver afvist 3 gange før det lykkes at publicere – og de fleste mere!

Det her betyder så også, at hvis du vil publicere skal du forvente at arbejde med din artikel efter du har afsluttet dit prægraduat.

Er man stadig tilknyttet afdelingen efter prægraduat?

Hvis din vejleder godt kan lide dig og din indsats, tilbyder de dig nogle gange et job på afdelingen. Eller du kan altid selv spørge. Men som udgangspunkt ophører din ansættelse efter året er omme.

That was it folks! Du er altid velkommen til at kontakte SSF med spørgsmål, og hvis de er af mere administrativ karakter, er det nok snarere de faglige vejleder og modulsekretæren der kan hjælpe.

Overvej endelig også at joine SSF – vi er søde, og gør et rimelig cool stykke arbejde for forskningen på fakultetet!

UDARBEJDET AF

- Nanna Lind Andersen
- Maria Tækker (på vegne af SSF)

- Opdateret af Sisse Rudkjøbing (maj 2021)